

Seimas priėmė Politinių organizacijų įstatymą, kuris nuo rugsėjo 1 d. pakeis šiuo metu veikiančią Politinių partijų įstatymą.

Politinių organizacijų įstatymas reglamentuos juridinių asmenų, kurių teisinė forma yra politinė partija arba politinis komitetas, steigimą, veiklą, teises, pabaigos (reorganizavimo ir likvidavimo) ir pertvarkymo ypatumus, politinių partijų ir politinių komitetų finansavimo ir finansavimo kontrolės tvarką.

Už Politinių organizacijų įstatymą (projektas Nr. [XIVP-1280\(2\)](#)) balsavo 97 Seimo nariai, prieš – 2, susilaikė 4 parlamentarai.

Didžiausias pokytis – rinkimų komitetams

Priimtame teisės akte naujai ir detalai reglamentuotas rinkimų komitetų įsteigimas, veikla ir atsakomybė.

Rinkimų komitetai turės būti įsteigti kaip juridiniai asmenys, panašiai kaip politinės partijos. Rinkimų komitetai pagal patvirtintą modelį bus steigiami tik dėl savivaldos arba Europos Parlamento rinkimų.

Politiniam komitetui, siekiančiam dalyvauti rinkimuose į Europos Parlamentą, įsteigti bus būtina turėti ne mažiau kaip 1 000 steigėjų. Politinei partijai įsteigti bus būtina, kad ji Lietuvoje turėtų ne mažiau kaip 2 000 steigėjų.

Politiniam komitetui, ketinančiam dalyvauti savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose, įsteigti bus būtina, kad jį steigtų 0,1 proc. toje savivaldybėje ne trumpiau negu pusę metų gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų, kurių turi būti ne mažiau negu dvigubas tos savivaldybės tarybos narių skaičius (pvz., Vilniaus miesto savivaldybėje – 580, Kauno miesto savivaldybėje – 289, Klaipėdos miesto savivaldybėje – 149, Alytaus miesto savivaldybėje – 54, Plungės rajono savivaldybėje – 50, Neringos miesto savivaldybėje – 30). Politiniai komitetai negalės steigti filialų, atstovybių ir kitų struktūrinių padalinių.

Tiek partijų, tiek rinkimų komitetų pavadinimuose nutarta drausti vartoti fizinių asmenų vardus ir pavardes, taip pat bet kokio egzistuojančio juridinio asmens pavadinimą.

Rinkimuose siekiantys dalyvauti politiniai komitetai ir partijos turės būti įsteigti iki politinės kampanijos laikotarpio pradžios, t. y. likus pusei metų iki rinkimų.

Galimybė steigti analitinius centrus

Priimtu Politinių organizacijų įstatymu sutarta politinėms partijoms leisti steigti vakarietiško pavyzdžio analitinius centrus.

„Vakaruose daug partijų turi tokius analitinius centrus. (...) Lietuvoje tokius centrus galėtų steigti politinės partijos. Jie būtų steigiami kaip viešosios įstaigos ir vykdytų su partija susijusią analitinę ir tiriamąją šviečiamąją veiklą“, – pristatymo metu yra sakęs Seimo narys Andrius Vyšniauskas.

Politinė partija galės steigti tik vieną analitinį centrą ir būti tik vieno analitinio centro savininke.

Analitiniams centrams visais atvejais bus draudžiama gauti finansavimą iš privačių juridinių asmenų, taip pat gauti lėšų iš subjektų, kurių veiklos tikslai yra nesuderinami su Lietuvos Respublikos valstybės interesais, konstitucinėmis vertybėmis ir nacionaliniu saugumu.

Analitiniai centrai bus finansuojami iš partijų lėšų, pinigų, gautų iš leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, renginių bilietų ar kitokių dalyvių mokesčių, atlyginimo už paslaugas, Europos politinių fondų lėšų, politinių fondų, įsteigtų ES ar NATO valstybėje narėje ir įtrauktų į Patikimų politinių fondų sąrašą, lėšų.

